

Keiko Holmes

Mara Ġappuniza tagħmel ġid kbir

Eddie Camilleri

Smajna u qrajna fuq il-ħruxija li wrew il-Ġappunizi fil-gwerra li għaddiet mal-prigunieri li waqgħu f'idejhom matul il-gwerra. Se ngħib fil-qosor xi stejjer li rrakkontaw dawk li daqu l-ħruxija tal-kastigi tagħhom u baqgħu ħajjin. Mara Ġappuniza, bl-isem ta' Keiko Holmes, taf kemm kienet qawwija l-mibegħda li kellhom l-Ingliżi u l-Amerikani li garrbu l-moħqrija ta' dawk li kienu għassa mal-prigunieri fejn kienu jinżammu. Baqgħu jissemmew għax huma kienu każi ħorox imma kienu nies tajbin u lill-prigunieri tttrattawhom tajjeb. Biex ngħidu kollox irridu ngħidu u niftakru li n-nies Ġappunizi tal-ibliet ta' Hiroshima u Nagasaki daqu l-morr tal-bombi nukleari li ntużaw fil-gwerra.

Kienu bombi ta' qirda tremenda u telfien ta' eluf ta' nies. Kemm hi kerha l-gwerra u x'ħalliet warajha, ħlief biki u ħerba. U din il-mara Ġappuniza, Kieko Holmes, daħlet b'kuraġġ ta' ġgant biex tressaq l-għedewwa lejn xulxin u turi l-imħabba lil kulhadd, li l-Ġappunizi huma bnedmin bħall-oħrajn.

Hemm minnhom li ġabu ruħhom ta' nies ħorox u bla rispett. Li se taqraw f'dawn l-incidenti juru eżempji sbieħ u ta' min jimitahom u jagħmel bħalhom u hemm stejjer oħrajn li juru l-ħruxija u ta' min jistmerrhom u lanqas biss joħlom bihom ma għandu għax iqanqlu l-mibegħda u jgeddu l-feriti tal-gwerra.

Se nagħti xi stejjer koroh li ġraw u oħrajn sbieħ li għandna nagħmlu bħalhom.

Mela l-imbierka Keiko Holmes flimkien mar-raġel tagħha bdew jorganizzaw laqgħat bejn dawk li huma prigunieri u l-Ġappunizi u jehduhom għand xulxin. Tgħidx kemm sabu oppozizzjoni għax kien hemm min qal, "Dawn il-laqgħat mhux isiru biex iqarrbu l-għedewwa lejn xulxin imma biex iġeddu l-wegħat li sofrew fil-gwerra. Imma Keiko ma qatgħetx qalbha imma sew hi u kemm ir-raġel tagħha kienu stqarrew li x-xoġhol li kienu jagħmlu kien xoġhol ta' ġid u kien se jtaffi l-ħruxija tal-gwerra.

Veru li kien hemm prigunieri li kienu jiftakru f'dawk is-snin ta' moħqrija imma kien hemm oħrajn li ferħu ħafna lil xulxin.

Se nagħti l-istejjer li juruna minn x'hiex għaddeu dawn il-prigunieri. Dawn u oħrajn bħalhom kellmet Keiko bil-ħlewwa u stednithom biex imorru għal dawn il-laqgħat tal-Agape, li hi u żewġha kienu jorganizzaw. Min kien jaċċetta li jmur kien jipprova jagħmel pass lejn is-sewwa. Keiko fetthet il-bieb li kien magħluq.

Derek Gilbert għamel snin sħaħ jobgħod lill-Ġappunizi. Imma f'Marzu tas-sena 2000 meta mar għall-Agape u kif qal hu stess meta beda jiltaqa' man-nies Ġappunizi, sab li kienu nies bħall-oħrajn. Kienu jitkellmu bħala ħbieb u jikkundannaw dak kollu li kien ħażin. Fost dawn in-nies, Gilbert iltaqa' ma' wieħed li kien għassa miegħu fil-kamp. Dan il-Ġappuniz talab maħfra lil Gilbert. Gilbert ħafirlu u kif stqarr Gilbert stess, ħass ferħ kbir u inqas piż kbir ta' mibegħda.

Prigunier ieħor li aċċetta l-istedina ta' Keiko kien Jack Buttrwort. Dan ukoll kien prigunier ieħor f'Taiwan. Imma dan il-prigunier jgħid li l-Ġappuniz li kien għassa miegħu salvalu ħajtu. Kif? Ra li Jack kien fi stat ħażin ħafna bid-debbulizza li kellu. Tah pillola li tatu enerġija u saħħa mill-ġdid u saħħtu bdiet tieħu forza u deher li ġej għall-aħjar. B'dik il-pillola li tah is-suldat li kien hemm miegħu, Jack reġa' ħa saħħa ġdida u fi żmien qasir ġie għal li kien qabel. Dan kien każ ieħor fejn l-Agape ħalliet il-ġid.

Keiko kienet ċerta li l-Agape kienet missjoni ġejja mis-sema u kienet qegħda tħalli ġid u ġid kbir. Ġid kbir għax kienet ġejja mis-sema. L-għedewwa kienu jaħfru lil xulxin u għalhekk daħlet il-barka ta' Alla u l-paċi tal-Mulej.

Griet u tħabbtet Keiko biex tkellem lill-familjari tal-prigunieri Ingliżi biex tistedinhom jiġu għal xi Agape li kienet torganizza minn żmien għal żmien. Fis-sena 1988 marret iżżur mina fejn kienu mieta ħafna prigunieri Ingliżi.

Hdejn dan iċ-ċimiterju mina sabet ġnien sabiħ u nfurmat il-familji tas-suldati li nqatlu. Għaddew is-snin u Keiko xejn ma qatgħet qalbha u fl-1992 bil-ġhajjnuna ta' ħafna nies, Keiko rnexxielha torganizza pellegninaġġ ta' dawk li kienu prigionieri u reggħu lura d-dar.

Ħafna nies ħadu sehem u tassew ħadu pjaċir bil-laqgħat mal-Ġappunizi. Ferħu l-Ingliżi għax ħafnu u ferħu l-Ġappunizi u bkew għax ferħu bil-maħfra. Tant ferħu li ħafna minnhom bkew bil-ferħ qaddis.

Bil-maħfra niftakru li meta ndaħħlu 'l Alla fl-inkwiet tagħna, Alla żgur jagħtina l-ġhajjnuna li neħtieġu f'dak iż-żmien. Alla jaf kollox, jaf x'għandna bżonn. Ma jippretendix ħlas għall-ġhajjnuna li jagħtina. Dejjem insibuh magħna. Ħa nsemmi xi ħaġa oħra u nuri l-Agape x'ħalliet ta' ġid warajha u napprezzaw ukoll il-ġid li għamlet Keiko u r-raġel tagħha magħha meta ressqu l-għedewwa lejn xulxin, l-Ingliżi lejn il-Ġappunizi, u l-Ġappunizi lejn l-Ingliżi.

Rebħa Kbira

Każ ieħor kien ta' Roy Blackler li għall-istedina ta' Keiko aċċetta li jieħu sehem fl-Agape. Lil Keiko qalilha ċar u tond li ltaqa' kemm iltaqa' ma' Ġappunizi xejn ma għamillu ġid. Imma Keiko, li kienet taf kemm Blackler kien iebes, ħaditu għand familja Ġappuniza li kellha t-tfal żgħar. Ġurnata minn dak iż-żmien li Roy kien għand din il-familja, it-tifla ż-żgħira ħaditu magħha fejn ix-xmara ħalli jitimgħu l-ħut.

F'ħin minnhom il-Ġappuniza misset idejn Roy u Roy mess idha wkoll. Dan il-ġest tant impressjona lil Roy, li kif qal hu stess, għall-ewwel darba f'ħafna snin ħassu ferħan li ħafer u nesa t-tbatija li sofru f'idejn il-Ġappunizi. Kienu ħorox, imma t-tfal tagħhom kienu bħat-tfal tagħna, xejn iżjed u xejn inqas. Prigionier ieħor kien famuż u ta' min isemmih biex naraw kemm ix-xogħol li kienet tagħmel Keiko kien perikoluż.

Mela wieħed fost in-nies li stiednet għall-pellegrinaġġ kien Jack Caplass. Dan kien magħruf għax fis-sena 1998 kien ħaraq il-bandiera Ġappuniza quddiem l-imperatur Akihito meta l-imperatur Ġappuniz mar Londra.

It-tifla ta' dan Jack, Monique kienet wissiet lil

Keiko biex toqgħod attenta għal missierha għax anke l-pulizija sigrieta Ingliża kienet wissietu biex jikkalma u r-rabja li kellu għall-Ġappunizi kellu jinsieha u jzomm il-kalma bħala bniedem ċivilizzat u li tassew jixtieq il-paċi. Il-paċi b'hekk biss tasal u mhux bil-kwistjonijiet. Keiko stednit biex imur Agape imma dejjem qal le għax ma riedx jiltaqa' mal-Ġappunizi imma wara li mar, ġie lura qawwi u shiħ.

U każ ieħor li nixtieq nagħlaq bih hu tas-Sur Paris, mill-Belt Valletta, li kien prigionier tal-Ġappunizi. Dan Paris, li miet ftit ilu ta' 91 sena, kien baħri fuq il-fregata Ingliża, HMS Exeter li kienet intilfet meta ġiet mgħarrqa fil-battalja fil-Lvant Imbiegħed.

Is-Sur Paris kien inqabad prigionier flimkien ma' tmien baħrin oħra Maltin li għal xi żmien kienu prigionieri flimkien. Dan is-Sur Paris jgħid kemm kienu neqsin mill-ikel. L-ikket kienu jkun dejjem ross u kienu jiġu msawtin. Dan Paris kien jiġbor ftit biċċiet tal-lasktu wżat li s-suldati Ġappunizi kienu jarmu u minnu kien jagħmel xi qorq jew xi sandli u kien jagħtihom lil shabu. Dawn kienu ipattulu billi kienu jagħtuh xi ikla ross.

Kulhadd kien iħallas ta' fqir li kien. Paris jgħid li meta ġie lura mill-Ġappun għab miegħu par minn dawn is-sandlijiet li kien jagħmel mill-biċċiet tal-lasktu. Dan is-sandli kien tah lis-sindku tal-Belt bħala tifkira taż-żmien li għamel bħala prigionier fil-Ġappun. Paris jgħid ukoll li kemm dam prigionier iltaqa' ma' raġel Skoċċiż li kien prigionier miegħu u dan kien għamillu kuruna u tahlieu.

Paris qal li l-kuruna ħalliha lill-familja tiegħu. Issa, wara din il-kuruna hemm storja. Inħadmet minn prigionier Skoċċiż, ingħatat lill-prigionier Malti f'kamp ta' koncentrament Ġappuniz. Ħlas għall-kuruna kien kikkra ross u fuq kollox il-kuruna għandha l-barka ta' Alla u l-familja li wirtitha tiftakar minn x'ħiex għadda n-nannu fl-aħħar xhur tat-Tieni Gwerra Dinjija.

Tfakkarhom f'dawk li kienu prigionieri miegħu u daqu t-tbatija. Il-familja ta' Paris tiftakar f'dawn l-imsejknin li mietu. Ix-xogħol ta' Keiko u l-pellegrinaġġi li kienet tagħmel jibqgħu jissemew. L-Agape ta' Keiko miktubin fl-istorja u fil-kotba ta' Alla. Alla ma jinsiehomx. Alla jgħożż il-karità li nagħmlu ma' ħutna fil-bżonn.